

Sygn. akt: III U 655/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 r. w Ostrołęce

sprawy z odwołania U. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania U. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 20.03.2013r. **znak** (...) - (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

/-/ na oryginale właściwy podpis

Na skutek apelacji U. Ż. Sąd Apelacyjny w Białymstoku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2013 r. sygn. akt III AUa 1123/13 postanowił:

odrzucić apelację.

/-/ na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

U. Ż. wniosła odwołanie od decyzji O/ZUS w P. z dnia 20.03.2013r., którą to decyzją ZUS odmówił uchylenia decyzji ZUS z dnia 12.10.2011r., w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. Odwołująca podniosła, że wstrzymanie wypłaty emerytury jest niezgodne z Konstytucją i orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 23.01.2008r. ZUS przyznał U. Ż. prawo do emerytury od 1 stycznia 2008r. Na dzień przyznania emerytury U. Ż. była zatrudniona w Urzędzie Gminy w S.. Wobec powyższego ZUS zawiesił wypłatę emerytury od dnia jej przyznania.

Wobec zmiany przepisów – ZUS decyzją z dnia 04.06.2009r. wznowił wypłatę emerytury począwszy od dnia 01.05.2009r., tj. od miesiąca, w którym został złożony wniosek o wypłatę emerytury.

Następnie wobec kolejnej zmiany przepisów - decyzją z dnia 12.10.2011r. ZUS wstrzymał U. Ż. od dnia 01.10.2011r. wypłatę emerytury z powodu kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, u którego pracowała przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 03.01.2013r. ZUS wznowił wypłatę emerytury od dnia 22.11.2012r.

U. Ż. przez cały okres kontynuowała zatrudnienie u pracodawcy, na rzecz którego pracowała przed uzyskaniem prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art.28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Treść sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego mogłaby nasuwać wniosek, że dotyczy wszystkich osób, które uzyskały prawo do emerytury przed dniem 01.01.2011r. Jednakże z uzasadnienia tego wyroku w sposób jednoznaczny wynika, że Trybunał Konstytucyjny uznał, że art.103a w/w ustawy jest niekonstytucyjny jedynie w stosunku do osób, które uzyskały prawo do emerytury w przedziale czasowym od dnia 08.01.2009r. do dnia 31.12.2010r.

Trybunał Konstytucyjny wywodził bowiem, że osoby, które uzyskały prawo do emerytury w powołanym powyżej okresie, podejmowały decyzję o przejściu na emeryturę w stanie prawnym, który nie nakazywał rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby emerytura mogła być wypłacana. Wobec powyższego działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa, ubezpieczeni ci podjęli decyzję co do przejścia na emeryturę. Trybunał Konstytucyjny argumentował, że gdyby wiedzieli oni, że nastąpi zmiana stanu prawnego, uzależniająca realizację prawa do świadczenia emerytalnego od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, ich decyzja mogła być inna, bo z perspektywy dokonanej nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z FUS i objęcia nią także tych osób, okazała się dla nich niekorzystna.

Tymczasem odwołująca uzyskała prawo do emerytury przed dniem 08.01.2009r., co w ocenie Sądu ma decydujące znaczenie w przedmiotowej sprawie.

U. Ż. uzyskała prawo do emerytury od dnia 01.01.2008r. Obowiązywał wówczas **art.103 ust.2a** ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Ponieważ U. Ż. kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy – wypłata jej emerytury od razu uległa zawieszeniu. Oznacza to zatem, że odwołująca - decydując się na przejście na emeryturę w takim stanie prawnym – godziła się na to, aby jej emerytura była zawieszona.

Następnie nowelizacją wprowadzoną ustawą z dnia 21.11.2008r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. z 2008r., Nr 228, poz.1507 ze zm.) – art.103 ust.2a w/w ustawy został uchylony z dniem 08.01.2009r. W konsekwencji osoby, które przechodziły na emeryturę po tej dacie, nie musiały rozwiązywać stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby ich emerytura była wypłacana. Nadto kolejną zmianą było wówczas to, że osoby przebywające na emeryturze i kontynuujące zatrudnienie mogły wystąpić o wypłatę emerytury. U. Ż. złożyła taki wniosek i dlatego ZUS podjął wypłatę jej emerytury od dnia 01.05.2009r.

Kolejna zmiana przepisów nastąpiła dnia 01.01.2011r., gdy wprowadzono **art.103a** w/w ustawy. Przepis ten stanowi powtórzenie treści, która znajdowała się uprzednio w art.103 ust.2 a w/w ustawy. Wymaga zatem rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby przysługiwało prawo do wypłaty emerytury. Przy czym w myśl art.28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010r., Nr 257, poz.1726 ze zm.) - do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepis ten stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r. Dlatego ponownie zawieszono wypłatę emerytury odwołującej od dnia 01.10.2011r.

W ocenie Sądu wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. nie ma zastosowania do odwołującej. U. Ż., przechodząc na emeryturę dnia 01.01.2008r., godziła się, aby wypłata jej emerytury była od razu zawieszona z uwagi na treść art.103 ust.2a w/w ustawy, gdyż nie rozwiązała stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Obowiązujący od dnia 01.01.2011r. art.103a w/w ustawy jest jedynie powtórzeniem brzmienia art.103 ust.2a w/w ustawy. Odwołująca nie została zatem zaskoczona przez ustawodawcę niekorzystną dla siebie zmianą przepisów. Wręcz w przypadku odwołującej można stwierdzić, że w porównaniu z przepisami, które obowiązywały, gdy przechodziła ona na emeryturę, ustawodawca dokonał korzystniejszej dla niej zmiany przepisów, która umożliwiła okresowe wypłacanie jej emerytury pomimo, iż nie rozwiązała ona stosunku pracy z pracodawcą, u którego pracowała przed emeryturą. Zatem w przypadku odwołującej nie można stwierdzić, aby nastąpiło naruszenie zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionej przez nie prawa wynikającej z art.2 Konstytucji RP.

Z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika także, że art.103 a w/w ustawy nie jest niezgodny z Konstytucją wobec osób, które uzyskały prawo do emerytury po dniu 01.01.2011r., czyli – wobec osób, które decydowały się na przejście na emeryturę pod rządami przepisu, który nakazywał rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby miały prawo do wypłaty emerytury. Odwołująca także należy do tej kategorii osób z uwagi na fakt, że przeszła na emeryturę, gdy obowiązywał analogiczny w swej treści art.103 ust.2a w/w ustawy. Wobec powyższego nasuwa się wątpliwość, czy przysługuje jej prawo do wypłaty emerytury po dniu 22.11.2012r. Jednakże tego zagadnienia nie obejmowała zaskarżona decyzja, dlatego Sąd w tej kwestii nie orzekał.

Odwołująca twierdziła także, że krzywdzące były dla niej przepisy nakazujące jej rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby mogła uzyskiwać wypłatę emerytury. Podniosła bowiem, że po rozwiązaniu stosunku pracy musiałaby stanąć do konkursu i go wygrać, aby ponownie nawiązać stosunek pracy z tym pracodawcą. Odnosząc się do tego zarzutu, podnieść należy, że Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu swego wyroku podkreślił, że nie badał konstytucyjności obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunku realizacji nabytego prawa do emerytury.

Niezależnie od podniesionych powyżej okoliczności, Sąd miał również na uwadze to, że zgodnie z przepisem art. 190 ust. 1 Konstytucji RP - orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

W uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku (pkt 9) Trybunał Konstytucyjny wskazał, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw traci moc art.28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim przewiduje

stosowanie art.103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 22 listopada 2012r.

W świetle powyższego ewentualna wypłata emerytury przysługiwałaby wyłącznie od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw, tj. **od dnia 22 listopada 2012r.** Sąd Okręgowy podziela w pełni pogląd Trybunału Konstytucyjnego wyrażony w postanowieniu z dnia 21 marca 2000r. (K 4/99), w którym TK podniósł, że nie ulega wątpliwości, iż bezpośrednim skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego (określonych przepisów lub norm) z Konstytucją, jest utrata mocy obowiązującej przepisów niezgodnych z konstytucją z dniem wejścia w życie orzeczenia Trybunału lub w innym terminie określonym przez Trybunał (art. 190 ust. 3 zd. 1 konstytucji). Akt normatywny lub jego część (konkretnie oznaczone przepisy) uznane przez Trybunał za niezgodne z konstytucją zostają usunięte z porządku prawnego, przestają być jego elementem. Orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności z konstytucją aktu normatywnego lub jego części powoduje bezwzględne, bezwarunkowe i bezpośrednie zniesienie (kasację) przepisów (norm) w nim wskazanych. Następuje to niezależnie od działań innych organów państwowych.

Użyty w art. 190 ust. 3 konstytucji termin "utrata mocy obowiązującej" nie może być uważany ani za w pełni tożsamy z uchycieniem określonego przepisu z mocą ex nunc, ani ze stwierdzeniem jego nieważności z mocą ex tunc. Oznacza on bowiem w szczególności, iż - choć niezgodny z konstytucją - akt normatywny jednak przez pewien czas obowiązywał, utracić moc obowiązującą mogą bowiem tylko przepisy, które wcześniej cechę taką posiadały. Poza tym ze sformułowania tego przepisu ustawy zasadniczej wynika, iż orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność określonego przepisu (przepisów) z konstytucją wywiera skutki prawne od dnia ogłoszenia w sposób określony w art. 190 ust. 2 konstytucji, a więc na przyszłość. Oznacza to, że zasadniczo nie ma ono mocy wstecznej, czyli nie odnosi się do kwestii obowiązywania tego przepisu w okresie od dnia jego wejścia w życie do dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Biorąc z kolei pod uwagę art. 190 ust. 4 konstytucji TK stwierdził, iż orzeczenia w sprawach indywidualnych mimo ich wydania na podstawie obowiązujących przepisów prawa, których niezgodność z konstytucją stwierdził później Trybunał, podlegać mogą weryfikacji w szczególnych trybach postępowania. Utrata mocy obowiązującej w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest więc czymś z założenia innym niż uchycenie aktu normatywnego w wyniku działań organów prawodawczych. Uchycenie nie jest jednoznaczne z likwidacją skutków prawnych, które w okresie swego obowiązywania wywołał uchylony przepis, a także nie powoduje, że przepis ten nie będzie nadal stosowany na mocy norm międzyczasowych. Uchycenie nie jest więc całkowitym wyeliminowaniem określonego przepisu z porządku prawnego, ale z reguły tworzy szczególną sytuację współistnienia "nowej" regulacji z poprzednio obowiązującą.

Z tych wszystkich względów, Sąd uznał, że prawidłowa jest zaskarżona decyzja, którą ZUS odmówił uchycenia decyzji z dnia 12.10.2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury na okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r.

Mając to na uwadze, Sąd oddalił odwołanie na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.